

rom. *Topleț* etc.)¹, fie prin *ă* (= *z*) (cf. *Grădăț*², *Topolovăț*³ etc.). Singurele nume de locuri cu *-aț* (< *-ac* < **-ьсѣ*) din România se găsesc în nemijlocita apropiere a graniței iugoslave și deci a teritoriului lingvistic sîrbocroat, anume *Dolaț*, *Glogovaț* și *Greovaț*⁴. Dar formele acestea nu există în graiul populației românești din preajma acestor localități, care le pronunță *Dolț*, *Glogovăț*. Localitatea *Greovaț* are astăzi numele oficial românizat sub forma *Greoni*, dar locuitorii o numesc de obicei *Pătrovăț*. Variantele oficiale cu *-aț* au fost împrumutate de autoritățile românești de la fostele autorități austro-ungare, care le-au dat forma auzită de la populația sîrbească, care vorbește graiuri cu trecerea relativ recentă a ierului la *a*. De altfel, în ceea ce privește al doilea dintre cele trei toponimice amintite mai sus, trebuie menționat că în indicatoarele localităților din România a fost introdusă forma românească *Glogovăț*, pentru *Dolaț* păstrîndu-se însă forma administrației austro-ungare⁵.

Din cele expuse credem că se poate conchide că *Romanați* nu e de origine sîrbă. El nu este nici de origine slavă, ci a fost creat de români, întîi ca numele a două sate, apoi ca numele unui județ. El reprezintă, după V. Bogrea, pluralul românesc al numelui de persoană **Romanat*, care va fi existat în trecut la români, împrumutat din greaca bizantină, unde forme ca *Ρομανῆτος*, *Βασιλῆτος*, *Ἀγγελῆτος*, *Ἀθανασῆτος*, *Ἀλεξανδρῆτος* etc. erau obișnuite⁶. *Romanați* a avut la început sensul de 'oamenii lui Romanat', apoi acela de 'satul (oamenilor) lui Romanat'. Asemenea nume de sate sînt destul de răspîndite pe teritoriul României, ca, de exemplu, *Cernați*, *Mușății*, *Oași*, *Urlați*, *Vasilați*, care au la bază numele de persoană *Cernat* (< sl. *Černatъ*), *Mușat*, *Oatu*, *Urlat(ul)*, *Vasilat*⁷.

În ceea ce privește numele pasului și al localității *Vulcan*, considerat de G. Weigand și I. Popović ca posedînd o trăsătură fonetică sud-slavă occidentală (*l* > *ul*), trebuie menționat că pronunțarea lui autentică este *Vilcan*, cum am auzit în cursul anchetelor făcute pentru *Atlasul lingvistic român*. Forma cu *u* provine de la autoritățile austro-ungare, care au redat, în numele de localități, vocala românească *i*, precedată de o consoană labială, prin *u*. Autoritățile românești și geografii români au preluat forma oficială austro-ungară, fără să recurgă la forma românească populară. De altfel, pe hărțile actuale apare numai forma *M (Munții) Vilcanului*, dar localitatea se numește, cu o formă preluată de la autoritățile austro-ungare, *Vulcan*. O asemenea înlocuire a lui *i* românesc cu *u* avem și în alte nume, ca, de exemplu, în numele de familie *Vulcu* sau în însuși numele etnic *rumun*, obișnuit la sîrbocroați și uneori la maghiari și germani. Creatorii oronimului *Vilcan* n-au fost slavi, ci români. La baza lui stă

¹ S. Moldovan — N. Togan, *Dicționarul numirilor de localități cu populațiune română din Ungaria, Sibiu, 1909*, s.v. *Topleț*.

² E. Petrovici, *Toponimice slave din Valea Almăjului (Banat)*, în DR VIII, 1934—1935, p. 176 urm.

³ Moldovan-Togan, *op. cit.*, s.v. *Topolovăț*.

⁴ Moldovan-Togan, *op. cit.*, s.v. *Glogovaț*, *Greovaț*.

⁵ Indicator alfabetic al localităților din Republica Populară Română, București, 1956, p. 243, 282, s.v. *Dolaț*, *Glogovăț*.

⁶ Vezi «Anuarul Institutului de istorie națională» din Cluj, I, p. 390.

⁷ Explicarea lui *Vasilați* din numele de persoană *Vasilat* a fost dată de V. Bogrea (ibid., l.c.). Privitor la numele de persoană și de localități amintite a se vedea N. A. Constantinescu, *Dicționar onomastic românesc*, Editura Academiei, 1963: *Cernat* — *Cernați*, p. 235; *Mușat* — *Mușății*, p. 329; *Oatu* — *Oași*, p. 337; *Romanat* — *Romanați*, *Rumănați*, p. 362; *Urlat(ul)* — *Urtați*, p. 401; *Vasilat* — *Vasilați*, *Văselați* p. 169, s.v. *Vasile* V. 2.